RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

Số 80 | 1932

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	3 tháng	6 tháng	1 năm
Một năm	6$00	6$00	12$00
Cho làng văn	»	6.00	»
Cho công-sở	»	6.00	9.00	»
Hàng tháng	3.00	3.00	3.00	3.00	6.00
Ba tháng	1.80	1.75	1.80	1.80	1.65	5.00
Một tháng	0.50	0.60	0.60	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
91-93, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : G. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES
Décomption à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
1re insertion . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans le 1er page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái nghĩa-vụ đối với người đồng-loại

Vừa rồi, trên một chuyến xe hỏa ở Vinh ra, có một người đàn bà làm sằn; cái tính-mệnh một người nhược-phụ với một đứa hài-nhi chỉ quyết sinh từ trong một giây-lát bây giờ giữa chỗ nhà hộ-sinh không phải, người ỏn-mẫu thì không; không có một cái gì dự-bị chính-tế, phục-dịch không ai, thuốc thang không sẵn, trừ mấy ông, mấy bà hành-khách cùng đi một chuyến xe đó thì không còn có ai là người họ-hàng thân-thích có thể trông cậy về cái cơn hoãn cấp nguy nan. Các ông các bà đi trong một chuyến xe-hỏa đó là người ở đâu? Chính cũng là một nhà Hồng-Lạc, chung giống tiên rồng, cùng với người đàn-bà này có cái quan-hệ mật-thiết cùng nước cùng nòi, phúc cùng hưởng, họa cùng đau, thì phải có cái nghĩa-vụ tật bệnh tương phù-trì, cấp-nạn tương cứu-tuất; nhất là những người trong một chuyến xe-hỏa đó mà lại là người cùng làng cùng xóm, cùng bạn đi lễ đến cầu phúc với nhau thì lại là thân thượng gia thân, cái quan-hệ mật-thiết càng có phần hơn, mà cái nghĩa-vụ ấy lại càng không nên từ chối nữa. Vậy mà ai chết mặc ai, bằng chân như vại, trong một chuyến xe-hỏa đó, thằng những người cùng nước cùng nòi không kẻ đoái-hoài, vì đối với nhau là người dưng nước lã, mà đến những người cùng làng cùng xóm, cùng cái bạn đi lễ đến cầu phúc cũng ra tình hờ-hững, đành trông làng mà lẫn mặt đi một nơi; nếu không may gặp được một ông còn có chút công-đức hơn người, biết lấy cái sự gặp-khúc của người đồng-loại làm thương, lấy cái nghĩa tuất nạn phù nguy làm trọng, không kiêng cung long, không nề bần-thiu, một mình săn sóc với người sản-phụ từ lúc bốn chốn giờ dạ cho đến lúc rau dồn hẩn-hoi, thì hỏ để đã được tròn mẹ vuông con, hưởng cái ơn-huệ thuốc thang cơm sữa ở một nơi bệnh-viện ấm-cúng khang-trang mà đợi có cái ngày đa đỗ lông tròn, vợ chồng cha con sum-họp thành một cái gia-đình hạnh-phúc.

Cái ông thương nòi thương giống, làm tròn được cái nghĩa-vụ như thế, ta phải kính-phục, phải khen-ngợi đã đành. Còn những người đi cùng một chuyến xe hôm ấy, lại đến những người cùng bạn trầy đến với người đàn bà đó mà là người cùng làng cùng xóm với nhau, nỡ bỏ không nhìn nhận nhau, thì ta thật không hiểu cái tâm-lý của những người ấy ra thế nào mà vô tình cây đá được đến thế.

Còn nhớ năm trước có một ông Công-sứ đi ô-tô kinh-lý trong tỉnh hạt, giữa đường cũng gặp một người đàn-bà nhà quê đi chợ đương giờ dạ đẻ, ông lật-đật xuống xe, đem người đàn bà ấy lên xe về ngay nhà thương giao cho người hộ sản. Một người ngoại-quốc mà lại là một ông quan sang-trọng mà còn vì cái tình nhân-loại thương ái, không quản khó-nhọc dơ dáy, giúp cái cơn cấp-nạn cho một kẻ hạ-tiện bần hàn. Mình là người cùng nòi cùng nước mà lại cùng làng cùng xóm với nhau, gặp cái cơn cấp nạn của nhau như thế, mà khiến nhiên cho đành; thế mới biết cái văn-tính vị-kỷ của người mình thật là thâm cô quá! làm cho người mình đến thiên-lương táng tận thành ra một hạng người dạ sắt lòng lim.

Than ôi! trầy đến đi lễ để làm gì? Chẳng là có một cái hi-vọng cầu phúc đấy dư? Cái cần làm phúc được phúc là cái câu tụng-niệm thứ nhất của mấy người đi đến nơi miếu kia; mà thần-phúc thì phúc gì cho bằng cứu được nạn, giúp được người, giống đạo được đậu, giống dưa được dưa, cái lễ báo ứng rành rành, hẳn trông lăng mà lẫn mặt đi một nơi; nếu không may gặp được một ông còn có chút công-đức hơn người, biết lấy cái sự gặp-khúc của người đồng-loại làm thương, lấy cái nghĩa tuất nạn phù nguy làm trọng, không kiêng cung long, không nề bần-thiu, một mình săn sóc với người sản-phụ từ lúc bốn chốn giờ dạ cho đến lúc rau dồn hẩn-hoi, thì hỏ để đã được tròn mẹ vuông con, hưởng cái ơn-huệ thuốc thang cơm sữa ở một nơi bệnh-viện ấm-cúng khang-trang mà đợi có cái ngày đa đỗ lông tròn, vợ chồng cha con sum-họp thành một cái gia-đình hạnh-phúc.

Cái ông thương nòi thương giống, làm tròn được cái nghĩa-vụ như thế, ta phải kính-phục, phải khen-ngợi đã đành. Còn những người đi cùng một chuyến xe hôm ấy, lại đến những người cùng bạn trầy đến với người đàn bà đó mà là người cùng làng cùng xóm với nhau, nỡ bỏ không nhìn nhận nhau, thì ta thật không hiểu cái tâm-lý của những người ấy ra thế nào mà vô tình cây đá được đến thế.

Còn nhớ năm trước có một ông Công-sứ đi ô-tô kinh-lý trong tỉnh hạt, giữa đường cũng gặp một người đàn-bà nhà quê đi chợ đương giờ dạ đẻ, ông lật-đật xuống xe, đem người đàn bà ấy lên xe về ngay nhà thương giao cho người hộ sản. Một người ngoại-quốc mà lại là một ông quan sang-trọng mà còn vì cái tình nhân-loại thương ái,

D. B. T.

QUAN THỐNG-LĨNH HARDING TẠ THẾ

Ở San Francisco có tin đến nói rằng quan Thống-lĩnh Harding mới tạ thế.

Ngài tạ thế về bệnh đau tim.

Quan Giám-quốc Millerand có gởi điện tín chia buồn với Harding phu-nhân, và gởi điện tín kính chào quan Thống-lĩnh mới là M. Calvin Coolidge.

Một tờ báo ở *New-York* có đăng lời quan Poincaré nói với các nhà làm báo Hoa-kỳ ở Paris ca-tụng cái chí sáng-kiến của quan Thống-lĩnh Harding trong việc đưa lên tòa Quốc-tế Thẩm-phán.

VIỆC VUA TUYÊN-THỐNG ĐUỔI HOẠN-QUAN

Việc này bản-quán đã thuật trong một số báo trước, nay lại tiếp được tin-tức như sau này :

Khi vua Tuyên-thống biết chuyện việc cung điện cháy là do bọn hoạn-quan đối thì nổi cơn lôi-đình lên mà muốn trị tội hai người trong bọn hoạn-quan ấy. Hai người ấy ỷ thế có hai bà Mẫu-hậu bênh vực, vua Tuyên-Thống không làm gì nổi. Vua Tuyên-thống thấy ở nhà mình mà mình không có quyền gì, bèn bỏ cung mà đất hai vợ đi sang nhà ông thân-phụ ở, vì vua Tuyên-Thống là kế-tự của vua Quang-tự chứ không phải là con đẻ. Vua bỏ đi như thế, khiến cho người ta sợ rằng vua bỏ kinh-đô đi mà hẳn cầu phúc đấy dư? Cái cần làm phúc được phúc là cái câu tụng-niệm thứ nhất của mấy người đi đến nơi miếu kia; mà thần-phúc thì phúc gì cho bằng cứu được nạn, giúp được người, giống đạo được đậu, giống dưa được dưa, cái lễ báo ứng rành rành, hẳn trông lăng mà lẫn mặt đi một nơi; nếu không may gặp được một ông còn có chút công-đức hơn người, biết lấy cái sự gặp-khúc của người đồng-loại làm thương, lấy cái nghĩa tuất nạn phù nguy làm trọng, không kiêng cung long, không nề bần-thiu, một mình săn sóc với người sản-phụ từ lúc bốn chốn giờ dạ cho đến lúc rau dồn hẩn-hoi, thì hỏ để đã được tròn mẹ vuông con, hưởng cái ơn-huệ thuốc thang cơm sữa ở một nơi bệnh-viện ấm-cúng khang-trang mà đợi có cái ngày đa đỗ lông tròn, vợ chồng cha con sum-họp thành một cái gia-đình hạnh-phúc.

Cái ông thương nòi thương giống, làm tròn được cái nghĩa-vụ như thế, ta phải kính-phục, phải khen-ngợi đã đành. Còn những người đi cùng một chuyến xe hôm ấy, lại đến những người cùng bạn trầy đến với người đàn bà đó mà là người cùng làng cùng xóm với nhau, nỡ bỏ không nhìn nhận nhau, thì ta thật không hiểu cái tâm-lý của những người ấy ra thế nào mà vô tình cây đá được đến thế.

Còn nhớ năm trước có một ông Công-sứ đi ô-tô kinh-lý trong tỉnh hạt, giữa đường cũng gặp một người đàn-bà nhà quê đi chợ đương giờ dạ đẻ, ông lật-đật xuống xe, đem người đàn bà ấy lên xe về ngay nhà thương giao cho người hộ sản. Một người ngoại-quốc mà lại là một ông quan sang-trọng mà còn vì cái tình nhân-loại thương ái,

D. B. T.

QUAN THỐNG-LĨNH HARDING TẠ THẾ

Ở San Francisco có tin đến nói rằng quan Thống-lĩnh Harding mới tạ thế.

Ngài tạ thế về bệnh đau tim.

Quan Giám-quốc Millerand có gởi điện tín chia buồn với Harding phu-nhân, và gởi điện tín kính chào quan Thống-lĩnh mới là M. Calvin Coolidge.

Một tờ báo ở *New-York* có đăng lời quan Poincaré nói với các nhà làm báo Hoa-kỳ ở Paris ca-tụng cái chí sáng-kiến của quan Thống-lĩnh Harding trong việc đưa lên tòa Quốc-tế Thẩm-phán.

VIỆC VUA TUYÊN-THỐNG ĐUỔI HOẠN-QUAN

Việc này bản-quán đã thuật trong một số báo trước, nay lại tiếp được tin-tức như sau này :

Khi vua Tuyên-thống biết chuyện việc cung điện cháy là do bọn hoạn-quan đối thì nổi cơn lôi-đình lên mà muốn trị tội hai người trong bọn hoạn-quan ấy. Hai người ấy ỷ thế có hai bà Mẫu-hậu bênh vực, vua Tuyên-Thống không làm gì nổi. Vua Tuyên-thống thấy ở nhà mình mà mình không có quyền gì, bèn bỏ cung mà đất hai vợ đi sang nhà ông thân-phụ ở, vì vua Tuyên-Thống là kế-tự của vua Quang-tự chứ không phải là con đẻ. Vua bỏ đi như thế, khiến cho người ta sợ rằng vua bỏ kinh-đô đi mà hẳn cầu phúc đấy dư? Cái cần làm phúc được phúc là cái câu tụng-niệm thứ nhất của mấy người đi đến nơi miếu kia; mà thần-phúc thì phúc gì cho bằng cứu được nạn, giúp được người, giống đạo được đậu, giống dưa được dưa, cái lễ báo ứng rành rành, hẳn trông lăng mà lẫn mặt đi một nơi; nếu không may gặp được một ông còn có chút công-đức hơn người, biết lấy cái sự gặp-khúc của người đồng-loại làm thương, lấy cái nghĩa tuất nạn phù nguy làm trọng, không kiêng cung long, không nề bần-thiu, một mình săn sóc với người sản-phụ từ lúc bốn chốn giờ dạ cho đến lúc rau dồn hẩn-hoi, thì hỏ để đã được tròn mẹ vuông con, hưởng cái ơn-huệ thuốc thang cơm sữa ở một nơi bệnh-viện ấm-cúng khang-trang mà đợi có cái ngày đa đỗ lông tròn, vợ chồng cha con sum-họp thành một cái gia-đình hạnh-phúc.

Cái ông thương nòi thương giống, làm tròn được cái nghĩa-vụ như thế, ta phải kính-phục, phải khen-ngợi đã đành. Còn những người đi cùng một chuyến xe hôm ấy, lại đến những người cùng bạn trầy đến với người đàn bà đó mà là người cùng làng cùng xóm với nhau, nỡ bỏ không nhìn nhận nhau, thì ta thật không hiểu cái tâm-lý của những người ấy ra thế nào mà vô tình cây đá được đến thế.

Còn nhớ năm trước có một ông Công-sứ đi ô-tô kinh-lý trong tỉnh hạt, giữa đường cũng gặp một người đàn-bà nhà quê đi chợ đương giờ dạ đẻ, ông lật-đật xuống xe, đem người đàn bà ấy lên xe về ngay nhà thương giao cho người hộ sản. Một người ngoại-quốc mà lại là một ông quan sang-trọng mà còn vì cái tình nhân-loại thương ái,

D. B. T.

QUAN THỐNG-LĨNH HARDING TẠ THẾ

Ở San Francisco có tin đến nói rằng quan Thống-lĩnh Harding mới tạ thế.

Ngài tạ thế về bệnh đau tim.

Quan Giám-quốc Millerand có gởi điện tín chia buồn với Harding phu-nhân, và gởi điện tín kính chào quan Thống-lĩnh mới là M. Calvin Coolidge.

Một tờ báo ở *New-York* có đăng lời quan Poincaré nói với các nhà làm báo Hoa-kỳ ở Paris ca-tụng cái chí sáng-kiến của quan Thống-lĩnh Harding trong việc đưa lên tòa Quốc-tế Thẩm-phán.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 1er Août 1923

Việc trong hạt trú bình

Tin Dusseldorf. — Cái nạn thiếu lương thực ở nước Đức lan cả đến các hạt có trú bình.

Tin Werden. — Tòa án binh kết án khổ sai hai người phạm tội đo thám, và làm án xử tử vắng mặt ba viên quan về ngạch cảnh-sát nước Đức hiện đã trốn sang các hạt không có trú binh.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 3 Août 1923

Việc nước Đức

Năm nghìn người thợ làm ở các mỏ Gueitchungshatte, vì việc tiền công mà đình công toàn thể trong thành Oberhausen để cướp phá cửa hàng. Bọn thợ ấy và lính cảnh sát hai bên xung đột nhau. Ba người thợ bị giết.

Thợ in ở Cologne vì việc tiền công cũng đình công.

Nước Pháp với nước Ý

Bàu giao-ước Pháp Ý về việc đánh thuế thương-chánh to-lịa đã ký ở Paris

Việc nước Bỉ

Nguyên lão nghị-viện lại xét bản dự thảo luật pháp của Thủ-tướng nghị viện đã ưng chuẩn, nói về cái kỳ-hạn tòng binh, và cái lệ cưỡng bách nhân-dân phải luật đều phải đi lính. M. Devèzes, là thượng-thư bộ Quốc-phòng, có đọc diễn văn bênh vực bản dự thảo luật-pháp của chánh-phủ. Trong đoạn cuối cùng bài diễn văn ấy, ngài có nói : Nước Đức ở liền ngay ở cửa ta. Nước Ý vẫn thù oán ta, cái tâm-tình nước Ý chưa thay đổi chút nào. Nước Ý cấp súng-đạn cho lính cảnh sát. Hiện nay trong nước Đức có bốn triệu người cựu-binh, mà bọn thanh-niên thì đương luyện tập để phục thù. Nước Ý cũng rằng nước Đức không có khí-giới dụng cụ nữa, nhưng kỹ thuật ta chỉ lấy cái số khí-giới và dụng-cụ bị ấy hoại mà thôi, còn số khí-giới và dụng-cụ còn lại bao nhiêu thì ta không biết, vì nước Đức làm chủ mất sự kiểm duyệt khí-giới dụng cụ đi. Ta phải làm sao cho nước Đức yên trí hễ nước ấy khai chiến tất là phải thua, thì những công việc của nước ta lo toan để giữ gìn cuộc hòa bình, mới có cơ thành công được.

Tại Hội Vạn quốc

Hội-đồng của hội Vạn-quốc coi về việc đồng lao cộng tác của Hội quốc về đường trị thủy đã hội nghị ngày hôm nay. Ông Hội-trưởng là M. Bergson có thuật lại công việc của hội đồng. M. Destrées đại-biểu nước Bỉ có nói rằng hội-đồng lại nên lưu tâm về việc bảo hộ quyền lợi cho các nhà báo-học như là quyền lợi của các nhà mỹ-thuật. Ông Rusconi có chắc đến bản dự thảo điều lệ của hội-đồng về việc bảo hộ quyền lợi cho các nhà khoa học

MẶT GIẢNG CÁCH TRÁI ĐẤT BAO NHIÊU ?

Xưa nay ta thường nói mặt giảng cách trái đất chừng 384.400 kilomètres ; nhưng cứ theo lời ông Giám-mục Th. Moreux, là ông chủ nhà Thiên-văn có danh tiếng ở Bourges, thì trái đất đi chỉ cách mặt giảng có 384.282 kilomètres mà thôi. Ông Giám-mục có mấy lời quyết đoán ấy thực như sau này :

« Thật đó, mặt giảng ta có thể coi như là một nơi phụ quách của trái đất. Nếu ta bảo đường tròng tâm xích đạo là 12.556.000 thước, thì quãng cách từ mặt giảng đến trái đất dài hoan mường trung tâm xích-đạo ba mươi lần và mười ba phần trăm.

Cho nên, giả thử quãng khoảng kia có ai bắc được một cái cầu có ba mươi quả địa-cầu như ta quả địa-cầu ta ở để đỡ dưới thì cũng có thể đi đến mặt giảng được.

Người chạy giấy nhà quê ở các nước tiến-tiến ngày nào cũng đi lại đến 30 kilomètres, trong 35 năm, người ấy có thể đi nổi quãng đường dài bằng từ trái đất đến mặt giảng.

Những người cầm máy xe-lửa cấp bành và những người chạy thuyền bè, tính những đường họ đi xưa nay, cũng đã dài hơn quãng đường từ mặt giảng đến trái đất.

Người cầm máy tàu bay vào hàng giỏi, thường bay một giờ 200 kilomètres. Thì-dụ ta cứ bay mau như thế, chỉ bay độ 80 ngày cũng đến mặt giảng.

Nếu sau này có thứ đạn nổ thật mạnh làm mới bắn ra một giây đồng-hồ đi được 12 kilomètres, thì viên đạn ấy bắn lên không-trung, rồi sẽ ra ngoài cái phạm-vi hấp-lực của quả địa-cầu ; mà không rơi xuống trái đất chúng ta ở nữa ».

Chuyện kỳ khôi

Chữ zéro (O) nghĩa là gì ?

Cậu A hỏi cậu B :

— Chữ *Zéro* (*O*) nghĩa là gì ?

— Nghĩa là *không*.

— Nghĩa là *có*.

— Thầy vẫn dạy ở trường là *không*.

— Tớ đã bảo là *có* kia mà.

Bí thơ quá, đến thưa thầy. — Thầy gọi A hỏi. A vẫn một mực cãi là *có*. Thầy tức mình, phạt A quỳ.

A chịu phạt, song vẫn sự sự nhất thưa với thầy rằng :

« Thưa thầy, quả con con quả, thực chữ *O* nghĩa là *có*, nếu không thì sao các phòng, hễ nhà ai có lấy thẳng thì họ vòng một chữ *O* vào trước, như thế chẳng phải *nghĩa là có* là gì !

Thầy bật cười, tha phạt, rồi an ủi cậu A rằng : « Thế thì chữ *O là có thực*, song gọi là *có*..... đấy nghĩa bóng (tức là *không có*) ».

Trẻ con.

Những cù-lao nổi lên trong một thi

Mấy tháng trước đây ở phía biển Phan-rang có hiện ra một cái Cù-lao rồi đến mới đây có tin rằng Cù-lao ấy lại biến đi rồi. Việc ấy ở xứ ta cũng là một việc lạ, song ở các xứ thấy cũng đã nhiều. Nhân bàn Pháp được tin các cù-lao ấy xuất hiện ở xứ ta, một nhà báo-học có viết một bài nói về các cù lao, nổi lên một thời ấy, trong bài ấy đã kê-cứu tỉnh tường lắm, tưởng cũng nên lược dịch ra sau đây để công đồng lãm. Nhà báo-học ấy nói :

Ngày 16 tháng Mars, năm 1923, có một hòn cù-lao nổi lên ở phần biển Trung-kỳ.

Cứ theo các chuyện chép về chuyện ấy, thì những sự kì dị ấy hiện ra có được lâu đâu, thường thường mọc lên rồi lại biến ngay đi, vì những vật chất chắp nên những hòn cù lao ấy không đính chặt với nhau, cho nên sóng biển đánh vào đuổi chân ti lâu thì lại sụt liền.

Ở Açores thì nhiều hòn cù lao chỉ hiện ra trong vài tuần lễ. Năm 1811, hòn cù-lao San-Miguel mọc lên có tám ngày mà cao đến 90 thước tây, dưới chân hình bầu dục, chu-vi rộng đến năm thước tây. Khi ấy một ông nhà thủ nước Anh là Tillard chiếm lấy làm đất của nước Anh gọi tên cù-lao ấy là Sabrina. Nhưng chưa được bao lâu thì hòn cù lao Sabrina bị sóng đánh lở dưới chân, không được một tháng thì biến mất hết, nơi ấy sâu đến 60 thước tây.

Năm mà 20 năm về trước, ở Địa-trung-hải đã có một hòn cù-lao Julia. Hòn cù-lao ấy là bởi những hòn đá của những hỏa-diện-sơn sụt đáy lại cho nên không được bao lâu mà lại biến mất đi.

Năm 1831, tại Sicile, ở chân bờ cát l'Aventure, ngày 10 juillet, tự nhiên nước biển sôi sùng sục nổi bong-bóng lên, khói đen nổi lên cao đến 25 thước tây, cả to chết nhiều lắm. Hơi nước nổi lên cao đến 500 thước tây, than tro nhiều lắm, ban đêm trông như là những bó lửa. Thế rồi đến 18 Juillet thì nổi lên một hòn cù-lao nhỏ, cao độ bốn thước tây, trên đỉnh có lỗ, gió và bùn ở đó mà phun ra. Sau hòn cù-lao ấy cứ cao mãi lên, thỉnh thoảng gió thổi mà những đá nóng ấy cũng cao lên, khi thì bên này, khi thì bên kia, không có chừng, mà mau lắm, đến ngày 23 Juillet thì đã cao đến 20 thước tây, chu-vi rộng đến 1500 thước tây, đầu tháng Août thì diện-tích đã sấp bằng rồi.

Cuối tháng ấy thì sóng biển đã bắt đầu đánh tan đi : ngày 29 Novembre ông Constant Prévost, là một ông phái-bộ của Hoàn-cảnh-trí đi đến đó, thì thấy miệng hòn cù-lao ấy đầy những nước biển. Đến tháng Octobre thì chỉ còn một đống đá hoa hoe đỏ, hiện ra ngang mặt nước, sau đến tháng Décembre thì tan hết, mà ở nơi ấy sâu đến 240 thước tây.

Những chuyện ấy cũng giống chuyện hòn cù lao mới mọc ở bãi cát Trang-kỳ, cách cù lao Pelé-Cerit de Mer độ 20 thước tây. Hòn cù-lao ấy hiện ra ngày 16 tháng Mars hình bầu-nguyệt, cao 35 thước tây, thường trang tâm 400 thước tây, những cách thức hòn cù lao ấy nổi lên, cũng như cách-thức mấy hòn cù-lao đã kể ở trên ; đến khi đã công ngoài xem đi, thì hòn cù-lao ấy chẳng còn gì tan đi như mấy hòn cù lao kia.

Đêm hôm 15 rạng ngày 16 tháng Février, đất động mạnh lắm, rồi hòn cù-lao ấy mới nổi lên, song xét ra thì việc ấy không có quan-hệ gì với nhau.

Hoàng-Mộng-Hi

Cuộc thi thơ

Của Noé-rui-Quyên nữ-sĩ

Thơ thi

CCV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mấu 'Không danh thơm nhất cõi Hồng.
Lễ nhạc sum bày dân bốn Tứ,
Cung tường cao ngất đỉnh non Nùng.
Lửa khoá khói tỏa bia tiền-triết,
Hiện-giám gương treo đền cổ-phong.
Đạo Khổng sr như vầng nhật-nguyệt,
Khắp soi nào hạn một phương đông.

Trần-văn-Giệp
16, Rue Tirant, Hanoi

CCVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu còn thờ Khổng-thánh công.
Nhờ Lý đền Lê gây dựng cả,
Người Nam theo Pháp kính tôn chung.
Phong-quang đẹp mãi bên Nùng-lĩnh,
Đạo thống ngời đầy nhất Á-đông.
Cổ-tích khéo mà quan-sát nhỉ ?
Ngừa trông ai những thẳng-da không

Ng-văn-Kang
Douanes et Régies, Lục-nam

CCVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Rộng mở rừng nho sĩ nức lòng.
Quốc-giám mối gây nền cột Lý,
Khoa thi nối đặt nước non Rồng.
Mặt phong bia cũ, danh còn tỏ,
Trăng in hồ xưa, gió vẫn trong.
Ngẫm cảnh Nhị Hà ưng nghĩa bút sắn,
Lòng thành riêng sẽ đàn thờ chung.

Bích-phong, Nguyễn-huy-Thường
68, Rue des Changeurs, Hanoi

CCVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu Giám từ xưa tỉ lễ sùng.
Bậc hạnh hàng hàng mê thành quách Lý,
Lầu khoá vẻ rạng nước non Rồng.
Bia truyền khoa giáp nơi Hà Tứ,
Cột dựng cương thường vững bậc Nùng.
Tưởng tượng văn-minh thơ kỷ niệm,
Á Âu cùng nức một lòng chung.

Nguyễn-huy-Giáp
63, Rue des Changeurs, Hanoi

CCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cổ lâu ngàn đạo cả sùng.
Sừng cột cương thường trên Trấn-bắc,
Ngất nền đạo đức giữa trời đông.
Sông vẫn lai láng trăn công Nhị,
Bia đá lô mô lắp nắt bằng.
Trải Lý, Trần, Lê còn mãi đó,
Cang thường lẫm kẻ đáng người trông.

Trần-tam Sách
Rue Nâng-lĩnh, Nam-định

CCX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mọc ngay ngà cảnh Nhị Nùng.
Nhà Lý gây nền nề nếp trước,
Nước Nam từ đó khắt khưng cương.
Văn-minh theo lối bên Âu Mỹ,
Luân lý còn ghi đất Lạc-hồng.
Biển triết biết bao người nối nghiệp,
Muôn đời để lại tiếng nêu-phong.

Trần-viết-Bảo
Rue Nâng-lĩnh, Nam-định

CCXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu nhìn xem lưỡng chạnh lòng.
Bảy gốc Khuê-văn còn tỏ rạng,
Ba bia Tiến-sĩ những rêu phong.
Cội nêu Không-giáo là đây nhỉ ?
Di tích Trần-Hưng có phải không ?
Mấu mọc n'tàn ai kẻ đoái,
Chí cho khỏi thẹn với non sông.

CCXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu còn ghi dấu cổ-phong.
Lọng lẫy lân đài trong vũ-trụ,
Uy nghiêm cảnh sắc giữa non sông.
Làng nho thành Không nơi Thái Tứ,
Dân tích trời Nam chốn cội Rồng.
Dẫu đọc tang thương thay biến đổi,
Mé ai thấy cảnh chẳng đem lòng....

Trần-Tâm, Ng-tại-Tinh
103, phố hàng Bún, Hanoi

CCXIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu mạo nêu truyền đạo chấp-trung.
Đền Lý sân Lê thành quách cũ,
Bần Nhan, đàn Điểm khói hương chung.
Ba khoa mũ giữ bền Tam Tế,
Gần tạng kinh lăn khói Nhị Hùng.
Bia Giám vỡ rêu đầu mấy nẻo,
Non cao, đường lớn, tuyệt vời không.

Phan-huy Thinh
Médecin auxiliaire, Quảng-trị

CCXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Gây dựng từ xưa phải nhờ công.
Đất sẵn danh-đồ còn sự tích,
Người quen học Hán vẫn lòn sùng.
Nền hương danh-giáo thơm đồng nhị,
Cột đá đi-luân ngất nắng Nùng.
Chói rọi trời Nam hai cõ tích,
Kia đền cụ Khổng, miếu vua Hùng.

Vũ-duyệt-Lễ
Thừa-phái, Hạ-hòa

CCXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thánh ai trông cũng nức lòng.
Rực rỡ cung tường phong-cảnh cũ,
Thơm tho hương khói kính thờ chung.
Dây bia tiến-sĩ nương sân miếu,
Ngọn gác khuê-văn vững nắng Nùng.
Trải mấy tang thương còn sẽ để,
Vững bền hỏi có thợ trời không ?

CCXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu dựng từ đời Lý Thánh-tông.
Ghi chép năm kinh nơi nước Lỗ,
Tôn nghiêm một tượng chốn non Nùng.
Cung tường mấy dợt đã bèn nhỉ,
Dâu bể bao phen có đổi không ?
Trải tám trăm năm còn dấu cũ,
Làm gương kim cổ để soi chung.

Ngào-tùng, Vũ-cao-Trác
Làng Hoàng-mai, Hà-đông

CCXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vẻng vặc sao khuê chiếu rỡ hàng.
Sông Nhị dời tuôn in Bắc-đẩu,
Núi Nùng cao ngất tỏa Nam phong.
Cung tường lâng lẫy xây nên trước,
Thờ Tử đời đời hợp nước trong.
Đại mãng dặt truyền khôn xiết kể,
Đội ơn ngọn bút tạo thiên-công.

Liên-hòa, Nguyễn-thị-Vân
61, Rue du Chanvre, Hanoi

CCXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không nguyên đời Lý khởi công.
Mọc đạc cung sầu hồi tiếng vắng,
Thạch bi trầu cỏ dấu rêu phong.
Á-đông nghìn dặm hương thơm khắp,
Bồng-lạc muôn dân gốc học chung.
Mưa gió khôn lay nền thánh-giáo,
Nhị Nùng bền vững vời non sông.

Nguyễn-đình-Chấn
161 bis, Quai du Maréchal Foch,
Haiphong

CCXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo tôn nghiêm cảnh lạ lùng.
Muôn nhận tường cao gương hạnh giáo,
Mấy hàng danh trọng bảng nhơn phòng.
Làn thanh Giang Hán tuôn sông Nhị,
Ngọn bút Ni-sơn tránh núi Nùng.
Gió Mỹ mưa Ân từng thoảng tới,
Hoa còn nhị thắm nước còn trong.

Chu đình-Thiện
Làng Cẩu-sông, Thanh-hóa

CCXX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Tuyển-thành thơm ngát cảnh Lạc-Hồng.
Đôi cột cương thường nghe vững đứng.
Một hồ lưu-thủy cả đưa vùng.
Cây che cựu-học cành chen biếc,
Hoa mỉm tân-trào nhị giải hồng.
Văn-hiến lạ coi quang-cảnh tốt,
Kia sông Nhị-thủy nọ non Nùng.

Trần-xuân-Châu
Rue Văn-trường, Thanh-hóa

CCXXI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Bể ngọc như in mối Không cung.
Bề nết mênh-mang bia đá đứng.
Sai lần thu-thủy nước hồ trong.
Mảnh gương khoa giáp nghìn năm,
Chiếc ấn thu-hương bốn giá ? sang.
Trải mấy xuân thu nền nếp ấy,
Khiến nên hàm ninh khắp tây đông.

Trần-ngọc-Toản
Làng Đại-phong, Ninh-bình

MỘT TRƯỜNG HỌC DẠY NGHỀ LÀM BÁO

Mấy tháng trước đây có tin rằng người Hoa-kỳ định lập một trường học làm báo ở Bắc-kinh. Nay lại có tin nói rằng người Hoa-kỳ định chi-tiền về việc ấy 500.000 đồng. Cái phương-pháp dạy học cũng thì cũng như phương-pháp đang trong trường Báipbor Colombia. Cái mục-đích người Hoa-kỳ trong việc ấy là mưu sau này có thể kiểm duyệt được những tờ báo quan-trọng ở Trung-hoa, vì nghề làm báo ở Trung-hoa ngày nay đã phát-đạt lắm. Riêng ở Bắc-kinh có 70 cái, số báo ở các tỉnh độ 800.

NGƯỜI PHI-LUẬT-TÂN XIN ĐỔI QUAN TOÀN-QUYỀN WOOD

Về việc xin Phi-luật-tân xin với chánh-phủ Hoa-kỳ đổi quan Toàn-quyền đương chức là M. Wood, một nhà chánh-trị Phi-luật-tân có nói với nhà điện-báo Reuter như sau này: « Trong việc xin chánh-phủ Hoa-kỳ triệu quan Toàn-quyền Wood về, không có quyền có gì quan hệ riêng về quan Toàn quyền Wood. Nghị-viện Phi-luật-tân yêu-cầu việc ấy, là vì nghị-viện xét ra rằng cứ như tình trạng hiện thời, thì quan Toàn-quyền Wood không có thể đồng lao cộng tác với các quan. chức người Phi-luật tân nữa. vậy quan Thống-lĩnh Harding phải cử một quan Toàn-quyền khác có thể đồng-lao cộng tác với quốc-dân Phi-luật-tân, và nếu không có điều gì ngăn trở cả, thì xin cử cho một quan Toàn-quyền người Phi-luật-tân. »

Nếu quả vậy, thì Phi-luật-tân muốn tự-lập hay sao ?

VIỆC ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến nhà mới, thì gửi cho báo-quán cái giấy quán báo, chứa lại thứ nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai tem (1 $ 50) bằng tem công (nếu) để sửa sổ giấy quán báo.

Ở nơi có thường gửi tiền theo mà có đổi nơi ở xin báo cho biết mới được.

VIỆC HANOI

Giá bạc — Kể từ ngày 4 Août 1923 giá bạc ở khu Nhà-nước định là $ 1.20.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 5 Août 1923* 3 ½ 56 45 — 4 ½ 1915 62 25. — 5 ½ 1915-1916 74 47. — 5 ½ 1920 88 72.

Tin tàu. — Tàu *Affan* khởi-hành ở Marseille ngày 2 Août đi Haiphong.

Quan Toàn-quyền Baudoin đã tới Saigon. — Quan Toàn-quyền Baudoin và gia-quyến đi chuyến xe-lửa riêng từ Nha-trang đã tới Saigon hồi 7 giờ rưỡi sáng hôm 1er Août.

Tàu « Min ». — Tàu *Min* bị hỏng máy hôm 30, đã tu chữa tạm được thì vào tới Saigon sáng hôm qua. Tàu này chắc còn phải chữa lại tại các xưởng Saigon rồi mới chạy được như cũ.

Tin lụt các nơi. — Tỉnh thế ở Caobằng thì nay đã khá bớt nước. Phủ Thông-hóa đã cho tải 5 tấn gạo lên Nacham để cấp cho dân bản xứ tại miền Cao-bằng.

Ở tỉnh Bắc-giang và Phúc-yên cũng nhiều nơi bị ngập.

Đê sông Cầu bị vỡ ở làng Ngọc đào, cách cầu Đa-phúc chừng 5 kilomètres các làng bị ngập cũng nhiều.

Hội đồng đề-hình. — M. Kreutheimer Jean quan coi-tri bang nhất, Bắc-kỳ Haiphong, nay cử vào Hội đồng đề-hình Bắc-kỳ trong năm 1923 làm chức chánh hội đồng, thay quan coi-trị Lenk, Benjamin-Henri.

Hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ. Có tin rằng Hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ đến ngày 9 Septembre 1923 thì sẽ họp tại Hanoi.

Tạp-chí « Revue indochinoise ». — Tạp-chí *Revue indochinoise* số tháng Mars-Avril vừa mới ra được hai hôm nay. Trong số này có đăng một bài sử-ký của ông Bonnal thuật lại việc đánh Bắc-kỳ ngày trước thế nào.

Kỳ thi bằng Sténographie. — Mấy tháng trước bản-quán có đăng tin rằng ở Hanoi sẽ có kỳ thi chữ Sténographie lấy bằng của Hội-tiếp-ký bên Pháp.

Nay xét ra số người ứng-thi chưa được bao nhiêu và số tiếng viết trong một phút chưa đến cái số đã dự định, nên kỳ thi đã đăng báo nay tạm hoãn lại.

Các giấy má của những người ứng-thi gửi lại thì đã gửi trả cả.

Lại một việc mạo chữ. — Báo *France Indochine* có đăng rằng :

« Vừa rồi quan Thanh-tra chánh sở kiểm-lâm Bắc-giang đi khám xét thì có đinh chức một ông quan trong ngạch ấy về tội giữ một số tiền thuế kiểm-lâm và có lấy những số trong sổ biên lại và các số sách khác. Việc này chắc phải đến tòa-án ».

Công-ti Hòa-xa đường Vân-nam. — Số tiền lãi của công-ti Hòa-xa Vân-nam thu được trong năm 1922 cộng là 3.084.251 francs. Ấy là chưa kể cái số của năm trước còn lại là 554.539 francs.

Ngạch Học-chính. — M. Trần-đức-Tông giáo học hạng sáu và Trần-văn-Sự giáo học hạng tám, nay đã ra ngoại ngạch để sang lòng sự tại Ailao.

Nạn xe lửa. — Chuyến xe lửa đêm, tối hôm thứ năm vừa rồi, chạy Hanoi vào Vinh, khi đến ki-lô-mét 31, cách ga Đồ-xá một ít thì đã phải người đầu ông trực ngoại bốn mươi tuổi, gãy mất một bàn tay phải. Xét ra không có cẩu thả chi cả, vì người gãy yếu quần áo rách rưới, có cất bị bên cạnh vẫn đương ngủ vùi, đương gạo, có lẽ tỉ kẻ hành-khất chăng.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bắt cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
2089 39, Phố hàng Quạt, Hanoi

Ngạch tòa-sứ. — M. Phạm-hanh-Bông, thư-ký hạng tư ngạch tòa-sứ Trạng-kỳ bổ vào phủ Toàn-quyền để lòng-sự tại sở kinh-lí thì nay tại thuộc quyền quan Khâm-sứ bổ dụng.

Ngạch Địa-chính. — Kể từ ngày 1er Juillet 1923 trở đi, các viên thơm tá (commis) và chuyên môn cán-sự (agents techniques) trong ngạch Địa-chính Đông-Pháp có lên sau này đều được thăng chức :

Thăng thơm-tá hạng tư : M. Lý-văn-Hoàn.

Thăng chuyên-môn cán-sự hạng ba : MM. Trần-v-Ngọc, Phạm-huy-Can. Lê-v-Tụng. Ng-đình-Thắc tức Trí, Ngô-trọng Lễ, Ng-văn-Quốc tức Vinh

Ngạch Nông-chính. — Kể từ ngày 1er Juillet 1923 trở đi, các viên chuyên-môn cán-sự trong ngạch Nông-chính có tên sau này đều được thăng chức :

Thăng chuyên-môn cán-sự thượng hạng hạng nhì : M. Trịnh-v-Hợi,

Thăng chuyên-môn cán-sự hạng nhì : M Ng-văn-Miện.

CAO BẠCH

Ở khu đất section K số 178 ở làng Thanh-Giám (Route de Sinh-Từ, N° 101, 6ème quartier) mà chúng tôi tậu của ông Guyot d'Asnières de Salins vào ngày 9 Août 1921 thời có ba ngôi mộ.

Nay chúng tôi cần dùng đến đất ấy, vậy xin bà-con xem ở gần ở xa có ai nhận ba ngôi mộ ấy không hễ nhận thời xin đến ngay mà cất đi chỗ khác (xem trong văn-khế cũ để thường là mộ của người Khách họ Lý vì là người chủ trước mà bán cái khu đất 178 (section K) cho ông Guyot d'Asnières de Salins là ông Lý-Hòa-Thịnh và ông Lý-Hán-Kỳ.

Chúng tôi bạn cho trong một tháng, kể từ hôm nay 31 Juillet 1923 trở đi, nếu không có ai nhận thời chúng tôi làm phúc tức khắc bốc lên nghĩa-địa Quảng-Đông ở Quảng-Bá (Hà đông).

Cay, Ninh et Cie
3643 95, Route de Sinh-từ

Nghỉ phép. — M. Ng-đình-Thọ, trí-chánh hạng ba tại châu Bảo-thắng (Lao-kay) được phép nghỉ 29 ngày.

M. Luyện-Mưu, ký học thực thụ Quảng-yên được phép nghỉ 29 ngày tại Hanoi kể từ ngày 6 A. août 1923.

Mai việc thăng. — Đến ngày 24 Août, hồi 4 giờ chiều, tại sở Lục-lộ Hanoi sẽ đấu giá thầu hai việc sau này :

1· Đổ đất và xây cầu cống cùng bắn đá lát đường từ kilomètre 48 + 600 đến Đào cả đường số 28 (từ Tuyên-quang đi Chiêm-hóa.

Việc làm đáng : 29 108 p. 60

2· Đổ đất và xây cầu cống ở quãng đường từ Phú-doan đến Lang-hạc (Phú-thọ).

Việc làm đáng : 84.724 p. 00

Mông-thưởng kim-tiền. — MM. Trần-hữu-Mậu và Ng-v-Co, thư-ký sở Bưu-điện mới mông-thưởng kim-tiền. Hai ông tòng-sự đã lâu năm, công việc rất là cần-mẫn, bởi vậy được thưởng thật là đích đáng.

Vậy, có lời mừng hai ông. Đ.

Từ chức. — M. Lê-v Tiệp, quản tàng Hà vinh, huyện Thanh-hà (Hải-dương) thừa-phái hạng năm, trước tòng sự tại Yên-báy, mới có giấy đến đi Lai-châu mà chưa đi thì nay được từ chức.

Vì chán quá say. — Tối hôm kia hồi 8 giờ có một người Khách khỏ độ vì chán quá say có đánh một người lính phu-lít thì đã bị giải về trại.

Sở Cẩu-sước. — MM. Bùi-v-Hương tức Niêm và Bùi-đức-Thăng được bổ thư-ký phụ tá, đang hồi tháng 20 đồng, tại sở mật-thám (ban căn cước)

Trộm trèo tường. — Mme Ng-thị-Thay, 32 tuổi, nhà ở phố Odendhal số 36 trình rằng kẻ trộm trèo tường vào nhà lấy mất quần áo và đồ lặt-vặt cả thảy 376 đồng.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòm (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3643

Mất tối bạc. — M. A Pieotin là người Khách ở Haiphong có trình đánh mất một cái tủi xách bằng bạc đựng những đồ vật giá tất cả đáng 35 đồng.

Mất trộm. — Bản quán tiếp được tờ sau này của nguyên văn đăng báo ;

« Tôi có xem báo *Trung Bắc* ra ngày hôm qua, 3 Août 1923 có đăng việc của tôi mất trộm 310 p.00. Nguyên việc ấy xảy ra như sau này :

Tối có vào mua hàng của một hiệu Khách ở phố hàng Ngang. Khi mua xong trở ra thì bỗ quên một bọc tiền trong có ba trăm mười đồng bằng bạc giấy. Tôi đi được chừng ba mươi bước thì chợt nhớ ra rồi quay lại hỏi thì họ nhất định chối mà không chịu giả tôi. Vì thế tôi phải trình việc này tại sở Cẩm để nhờ quan trên xét.

Tôi là người buôn bán ở Phú-thọ, khi về Hanoi mua hàng thì vẫn ở nhà bà *Lợi-ký* số nhà 7 phố hàng Phèn. Việc mất tiền của tôi như thế, chớ không phải là tôi ở trọ nhà bà Lợi-ký mà mất trộm. Vậy xin Quý báo làm ơn cải chính lại cho rõ ràng để khỏi mang tiếng đến bà chủ hiệu ấy thì tôi cám ơn Quý-báo vô cùng. »

Trương-v-Khánh
Commerçant à Phú-thọ.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Học giả. — Trong thì-Cau 13 tuổi, võ nghệ-nghiệp và Đoàn-thị-Hiên 58 tuổi, vợ hai quả, nhà ở trong Thương-lý, đều là thợ về việc học giả đồng hai bảo.

Tòa án. — Phiên ngày thứ năm 2 Août tòa đã xét những việc như sau này :

— Phạt tên Ngô 500 quan và 603 p. về việc buôn thuốc phiện lậu.

— Sáu tên cai việc nấu rượu lậu thì mỗi tên phải phạt 500 quan.

Tên Phạm-v-Bảy phải phạt giam ba tháng một ngày và tội ấy cấp 300 kilos thóc của nhà nấu rượu.

— Hai tên ấn cắp ba cái đồng hồ của nhà Kalos Frères thì mỗi tên phải hai tháng tù.

— Phạt ba người buôn thuốc lào lậu, mỗi người 2000 quan.

— Sau cùng tòa xét đến việc M. Lê-huy Phong kiện của chủ là M. Bahler 4555 p. mà bản-quán đã trong đăng độ trước, thì nay kết án hai năm tù và 500 quan tiền phạt.

Gạo xuất sáng. — Ngày 2 Août xuất sáng đi Hương-sảng 34.500 kilos gạo trắng.

Mấy cái nạn xe. — Chiều thứ năm hồi 2 giờ một cái xe chữa sắt của M. Badelet qua đường Bonnal gần cầu Paul Bert thì đụng phải một cái cột đèn điện đổ gẫy tan làm ba mảnh.

Cũng chiều hôm ấy hồi 5 giờ một cái xe sắt số T. K. 2.596 đụng phải cái xe cao su số T. A. 1.245 bị cong một bên bánh xe.

Cũng chiều hôm ấy hồi 6 giờ rưỡi có một cái ô-tô đe một người Tây cầm máy ở phía đường Belgique đi lại đến phố cần đất thì đụng một cái xe tay trong có một người đàn bà và một gánh hàng. Cái xe tay bị gẫy một bên bánh xe và ô-tô cũng hư một tí đàng trước. Người phu xe bị thương ở tay phải.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Tin nước lên xuống

Trên sông Hồng-hà

	3 Août hồi 6 giờ	13 giờ	4 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	77.80	77 90	77.90
Yên-bay	29 05	28.95	28 90
Viétri	14.16	14.25	14.29
Hanoi	9.59	9.70	9.79
Vạn-yên	9.90	»	9.20
Hòa-bình	6 90	6 80	6 68
Tuyên-quang	10.22	10.76	
Phú-doan	23.27	23.73	24 47
Phú Yên-bình	3 70	3 96	3.90

Trên sông Thái-bình

	3 Août hồi 6 giờ	4 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	27.16	25.57
Lẫm	5.00	4.60
Phả Lạng-thương	5.36	5.80
Đáp-cầu	5 54	6 00
Phả-lại	3.97	4 06

số 99

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

Phạm-nói-Cẩn dịch thuật

Hoang-sơn nói :

Thầy tôi kiểu mới à ? nếu không nỡ thì làm thế nào được ?

Sơn-hạ nói :

Tiên-sinh thật hay nghĩ vẩn ! Sơn-hạ Kiêm-giới này để làm là được việc. Thầy-tôi, chiến-đinh, cùng người Trung-kỳ lạc chức, đều chuẩn bị cả rồi.

Hoang-sơn nói :

Thế thì hay lắm, xin tiên-sinh cạn chén ! ăn ít cơm ! rồi ra đợi người ấy đón vào đây !

Sơn-hạ nói :

Tiên-sinh đừng nóng nảy ! mặt trời chưa lặn, nếu có kẻ đó được hành khách của chúng ta, thì tất phải tối chết ! tiên-sinh phải đến lòng chờ đợi ít lâu.

Hoang-sơn hỏi !

Thế thì đợi đến bao giờ !

Sơn hạ nói :

Bảy giờ đứng !

Hoang-sơn nói :

Bảy giờ thì chậm quá, nhỡ không gặp thì sao ?

Sơn-hạ nói :

Tiên-sinh đừng quá lo xa ! hãy nồng rượu đã !

Hoang-sơn nói :

Thế thì hay lắm, tiên-sinh cứ chén ! ăn ít cơm ! rồi ra đợi người ấy đón vào đây !

Sơn-hạ nói :

Tiên-sinh không khi nào lại lỡ việc. Tôi đương thèm rượu, nếu tiên-sinh không nồng, thì tôi nồng một mình.

Hoang-sơn nóng lòng gặt trời, đứng vùng dậy. rồi kêu lên rằng :

Uống đến bao giờ ! mới giết được bọn chúng ?

Hoang-sơn bưng mâm nói câu ấy, như dận đã nạp sẵn, lấy máy rồi không sao cản lại được nữa. Tự biết là mình đã nói nhỡ miệng, liền trông sau nhìn trước những e tai vách mạch rừng !

Sơn-hạ nói :

Tiên-sinh thực là người hạng đa nhỡ nhen, rõ bực mình quá !

Hoang-sơn nói !

Còn trời còn nước còn non ! còn có bận rượu.... Hãy giờ đương tàn mang hách, còn ai rượu chè nhà nhỏi, có lẽ việc nhà thế !

Sơn-hạ nói :

Tiên-sinh thì vội ! nhỡ tôi đây không biết lo phòng là tác vật cả, Hôm nay có rượu, không nồng còn đợi đến bao giờ !!!

Hoang-sơn nói :

Thế là ý làm sao ?

Sơn-hạ nói :

Thế là nồng rượu thôi ! chớ còn làm sao nữa !

Nói xong, cất tiếng huýt sáo mồm. Hoang-sơn mang nhiên cũng hiểu ra thế nào.

Ngờ đâu con cáo đương chực bắt gà, mà tan tành lại có kẻ đi nẫu, việc sắng đứng rình bắn cáo ! Quái lạ thay !

CHƯƠNG THỨ XLVI

Sơn-hạ rượu vào lời ra, liền cả tiếng mà nói rằng :

Rượu ơi ! Trời ơi ! thật là sung sướng ! tiên-sinh có thích à ? hay là tiên-sinh còn mải bàn thế với người tình-địch ! Tay vậy ! Thương hại thay cho Thâm-tuyết-tử ! trong phải chẳng vẫn phải đã nát, mình bạc mà bỏng, chỉ bằng tiên-sinh đãi lòng phong-nhã, đem đi yến thưởng, ra tay là đỡ nợ. Tay người trần-tuồng, còn kém là đương mắt người nhìn, thì làm nhân quả !

Hoang-sơn không trả lời lại, giở đồng hồ ra xem, rồi giục rằng :

Bây giờ hơn rồi, tiên-sinh đưa tôi đi, nếu còn muốn nồng nhiều, thì đợi lên tàu về, ta sẽ cùng nhau nồng một bên thân canh suốt sáng !

Sơn-hạ cười lạu lên rồi nói :

Thật thế ấy à ?

Hoang-sơn nói :

Có chi là đối !

Sơn-hạ nói :

Thế thì rước tiên sinh đi !

Hoang-sơn nói :

Nhờ tiên-sinh đứng làm giới thiệu ! Hai người liền trả tiền bàng, ra khỏi của hàng rượu vẫn bỏ bề ra hải-giáp Quan-âm, đường xa chừng nửa dặm. Chỗ đó đinh núi tung trời, đường đi quanh quất. Vách đá đứng sừng cao đến mấy trượng, phải hết sức vịn cành cây mẩu đá, mới xuống được đến nơi. Chân núi có lối dòng nước chảy ngăn ra hai bên, có một chiếc sà-lan đỗ ở đó. Bỗng nghe có tiếng người gọi :

Sơn-hạ tiên-sinh đó phải không ?

Sơn-hạ giật mình, ngẩn lại mà rằng :

Nguyên-trung-úy !

Nguyên-trung-úy trở là người Trung-úy lục chức tên gọi Nguyên-thiên-thu.

Sơn-hạ trỏ Trung-úy mà bảo Hoang sơn rằng :

Hoang sơn tiên-sinh ! đây là Nguyên-trung-úy !.

Hoang-sơn nói :

Thiếu-tá tiên-sinh ! việc này các cái đến phải phiền đến tiên-sinh, tôi không biết lấy gì đáp tạ !

Trung-úy nói :

Lần nay được ngài những câu vẫn khấp-qui-kinh-thiền của tiên-sinh ở trên tờ báo, may sao nhỏ Sơn-hạ tiên-sinh giới thiệu được thừa tiếp tôn-nhan, thật là hân hạnh cho tôi, tự nay xin cùng với tiên-sinh chơi bời thân mật !

Trung-úy nói xong, lại cất chào một cách rất cung kính, mời Hoang-sơn xuống thuyền.

Trong xó tối góc thuyền, có một vật đen nhẫy là là đất ở đó. Trung-úy trỏ vào vật ấy rồi nói :

Cái này chắc phải đến thận lắm !

Hoang-sơn nói :

Thầy tôi đấy à ! ai ngờ một vật bé thế kia, mà có thể đánh vỡ một chiếc tàu trọng tải hơn 3000 tấn.

Trung-úy nói :

Tiên-sinh lại không biết cái công dụng của thầy-tôi kiểu mới hay sao ?

Hoang-sơn nói :

Tôi trông thấy phải rợn người sợ hãi !

Bấy giờ Hoang-sơn sắp phải tội to, hồn vía bàng hoàng, chân tay run sợ, giục Sơn-hạ rằng :

Thôi đi đi nhỡ ! Bây giờ rồi !

Sơn-hạ nói !

Tiên-sinh mà đợi được mưa-thuận, đó là điều sở vọng của tôi, tôi xin về trước đợi tiên-sinh ở bàng mạn trên bến Phố-bạ ! nói xong lại bám dây máy vịn để mái, trèo lên trên đỉnh núi cao. Đưa mắt xuống dưới thuyền, miệng cười thầm, rồi lầm nhầm mà rằng :

Hoang sơn thật là đồ ngu-xuẩn ! nay mắc tay ta lừa đối, chẳng khác gì kẻ phải đi đây ! Từ nay trong Đông-đế nhật-báo ta đọc ngang nào biết trên đầu có ai ; cái ký-mưu diệu kế của ta, chúng nào có biết.

CHƯƠNG THỨ XLVII

Hoang-sơn đã lên thuyền, chắc chắn lại đỡ đồng hồ ra xem, Trung-úy cũng không còn thì giờ rồi nào mà tiếp chuyện. Bẻ chèo ra bể, thuyền chạy rất mau, xông pha vào trong vòng sóng cả gió to, mà vẫn êm ái như không, tự vùng hồ Đông-kinh, đi ra một hải-giáp Quan-âm, như chiếc xe đi chơi trên mặt tuyết.

Trong thuyền đèn lên không có, bốn bề đen tối mù mịt, chỉ nghe tiếng sóng vỗ cùng tiếng mái chèo rẽ sóng đi ra, một lão đi đến chỗ mười sào, trên trời dưới bể một sắc lờ mờ, vẻ ra một bức tranh sơn thủy.

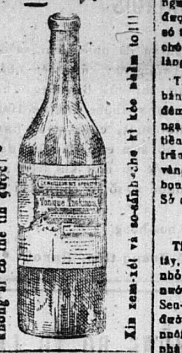
(Còn nữa)

Đa Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ - Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu-bổ-đào

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc và những hình lố, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-tới và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 9 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôn Một-các phụng lời chỉ rằng:

Chiếm nay đại dược phòng của MONTÈS qui-ông, có chế nên một thứ rượu bổ để dùng cực dụng qua rất hay, đáng tán gia thưởng, trước lục phê ghi vào qui dược phòng, chế-công để lưu thanh-giá.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ giá, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin coi tiếp theo ở trang thứ tư và báo này.

SƠN-TÂY

Xác trôi. — Người phụ làm cho hội Hợp-thiện đến trình mới vớt được ở sông một cái xác trôi thì đàn bà trạc 25 tuổi, không có quần áo gì cả, người cao độ 1 m 55, mà ngâm nước chừng 18 hôm. Sở sen đã đi phái người ra khám xét thì không thể biết được cái nguyên-nhân vì sao mà chết, chỉ thấy có vết thương tích gì. Vậy đã cho phép chôn ở nghĩa-địa của hội ở địa hạt làng Phù-sa.

Trộm. — M. Đỗ-đức-Thành buôn bán ở Sơn-tây có trình sở cảm rằng, đêm hôm mồng 2 Août kẻ trộm đào ngạch vào nhà lấy mất cái hòm đựng tiền bán hàng, trong có hơn một trăm bạc, hai cái áo the, một bộ khay vàng và giấy má khác nữa, có nghi cho bọn thợ nề làm ở nhà bên cạnh lấy. Sở cảm còn đang tra xét sự thực hư.

VIỆT-TRÌ

Tin nước. — Chiều ngày mồng 2 tây, trời mưa to quá, rồi lại mưa nhỏ gần đến sáng mồng 3 mới tạnh, nước lên chậm con đường trước sở Sen-đầm, ngập sâu tới 0 m 30 và con đường ở phố bờ sông từ cạnh nhà nuôi lợn qua phố Việt-hưng gần tới nhà máy giấy nước tràn bờ sâu đến 0 m 60. Chợ ở phố bờ sông phải họp tạm ở phố Việt-trì ở một khu gỗ sân đình không vướng víu gì đến các xe đi lại.

NAM-ĐỊNH (Huyện Mỹ lộc)

Cái trộm khả nghi. — Tháng trước trong báo có đăng về cái trộm khả nghi ở thôn Chính-nẻo mà cha con tên Hồng bị bọn trương tuần kiểm tại huyện là lấy trộm gỗ sân đình. Nay quan huyện sở tại đã hỏi các chứng có thời tên tuần phu Mịch khai rằng: sáng sớm hôm mồng mai đi tuần về gần đình gặp tổng tuần Tức bảo nó đem gỗ kẻ cầu để quan về khám việc mất trộm nhà vợ hai tên Hồng, nó vác gỗ theo tên tổng tuần đi qua ngõ nhà tên Hồng thời bọn tổng tuần vào nhà tên Hồng bảo nó đã gỗ chờ ở đấy, một lúc bố con tên Hồng cùng ra sau bọn tổng tuần thấy miếng gỗ ở đấy thì trí-hô lên, tên Mịch thấy sự thể như thế bỏ gỗ về nhà Ấy việc trộm khả nghi bây giờ chúng có là thế, để nay mai nhờ quan trên xét định.

T. lại cáo

PHỦ-LÝ

Bắt được trộm. — Thành-phố ta lâu nay vẫn làm trộm, vì vậy quan Huyện Thanh liêm vẫn để ý đó-xét. Quả nhiên hồi 10 giờ đêm hôm 1er Août, có một tên trộm vào dinh quan Huyện, lấy ít quần áo và bắt gà bỏ vào lồng, gà đã đẩy lồng, lại còn bắt thêm cặp thỏ bỏ vào nữa, vì vậy quan Huyện nghe tiếng gà kêu, mở cửa ra thấy thoáng có bóng người, liền cho lính bổ vây bốn phía. Tìm mãi không thấy, sau có người lính đi qua bờ ao, dẫm phải chân tên trộm, tên trộm không biết có lính đón bắt, liền ở-lê chạy, đến giốc Chèa-nẻ thì bị bắt. Nguyên tên này quán làng Cát-lại (Nam-sang) đã từng làm lính cơ phụ trú ở tỉnh và ở huyện, sau phải bãi về tội gác ngủ.

Hội Pháp-Việt Bảo trợ. — Ban trị-sự hội Pháp-Việt Bảo-trợ cho các học-sinh, tối hôm 2 Août, đã họp hội-đồng tại nhà M. Ng-thúc Quỳnh, Đốc-học trường Pháp-Việt Phố-lý để bàn việc. Dự hội có những ông sau này:

MM Ng-thúc Quỳnh, Bùi-Kỷ, Bùi-mạnh-Hợp, Bùi-văn-Tế, Phạm-hữu-Chương, Vũ-quốc-Trinh, Ng-sooe-Chất, Ng-khắc-Minh, Ngô-thụy-Ân, Bùi-quang-Thiệu.

Mục-đích hội này, trong báo trước đã có một kỳ bàn đến. Nay đã thành lập có cơ-sở, thực là có ích cho các học-sinh. Mong rằng các nhà tri-thức có bằng tâm bằng sức trong hàng tỉnh-ta, nên vào hội cho đông để giúp cho nền giáo-dục của bọn thanh-niên hậu tiến.

NINH BÌNH (Gia-khánh)

Ai tin. — Cụ thân-sinh M. Chương, chánh-tổng Phù-sam, vừa tạ thế đêm hôm 31 Juillet, hưởng thọ 70 tuổi. Đến sáng chủ nhật 5 Août sẽ cất đám. Vậy có mấy lời kính viếng cụ và chia buồn với ông Chánh Chương cùng gia quyến.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-NAM

Các quan đối hàm đi bái mạng. — Bản quán tiếp được bài sau này từ nguyên văn đăng báo:

Chiều theo tờ sức của quan Khâm-sứ Trung-kỳ ngày 7 Juillet, các quan thủ hiến các Công-sở Tourane đã tư xin với quan công-sứ Hội-an, thương nghị cùng quan Tổng-đốc Quảng-nam định chọn lấy một buổi chủ-nhật nào để cho các thầy thông ký mới được mông ơn đặc ân Hoàng-Thượng cho đổi hàm từ thất phẩm trở lên, phải tới tại Hành-cung, bái mạng. Các quan đã định ngày 29 Juillet.

Sáng hôm ấy, tại Hành-cung, bái liệt các lễ nghi rất nghiêm túc chỉnh tề. Từ 6 giờ, đã thấy các thầy thông ký ở Tourane Faifoo v. v., kẻ xe tay, kẻ xe đẹp, kẻ ghe thuyền, kẻ ô-tô, hoặc đi từ tối thứ bảy, hoặc mới đi sáng chủ nhật, ai nấy, đều lần lượt đến chực ngoài Hành-cung.

Hôm ấy chính đương độ ấ nam, trợp trời mây kéo ta đà, ngọn gió nam non thoảng đưa hây hẩy, lại thêm lác đác mấy hạt mưa sa; trông quang cảnh có vẻ u ám, mà khí hậu thì có chiều mát mẻ dễ chịu.

Bồi 7 giờ, ba quan lớn tỉnh, là quan Tổng-đốc Ng-khắc-Tân; quan Bố-chánh Thái-văn Toản và quan án-sát Ng-Hoành đến Hành-cung. Các quan chán bồi các thầy rồi mới vào ngồi đợi ở phía dưới mái hiên sau, là nơi đã bày sẵn ba cỗ bàn ghế và rượu Sam-banh để bái mạng xong sẽ đãi khách. Các quan kiểm điểm các danh sách rồi thì vừa đúng giờ.

Các quan đưa các thầy ra trước sân Hành-cung, chiếu theo thứ vị đã trong phẩm-sớ, về bên Văn-ban, đứng sắp hàng. Các quan bày về cách bái ban, phân ban và hưng, bái vân, vân. vì theo lệ thường-lai thì bái mạng không có tán xương, nhưng đây các quan muốn tỏ nghĩ đặt lệ lấy để cho các quan quen lễ pháp, sự có lỗi lầm sai thất, bất tiện, phải nhớ có tán xướng cho được dễ dàng.

Số các thầy đi bái mạng được hơn năm mươi người, kể cả Thương-chánh, Hỏa-xa, Bưu-điện, Học-chánh, Tài-chánh, Tư-pháp v. v. mặc toàn một thứ áo rộng xanh, bị khăn đen, kẻ thì chân mang tất trắng, người thì mang giầy tây, đều lạy trên lớp chiếu trải.

Khi lạy xong, các quan đinh và các quan đối hàm có ra dàn trước Hành-cung chụp bóng làm kỷ-niệm.

Chụp bóng rồi, các quan tỉnh mời cả các quan đối hàm vào bộ hiên dãi rượu.

Chỉ khách an tọa rồi, quan Tổng-đốc đứng dậy diễn thuyết mấy lời, đại ý rằng: Ngài rất lấy làm vui mừng vì sự các quan được mông ân cứu trùng vũ lộ, đối thụ phẩm hàm v. v, ngài mong rằng lần nữ là lần thứ nhất các quan được vinh thăng, còn sau này, bổi sự tấi thăng, mẫn cán, rồi các quan sẽ còn được cao hơn nữa, các ngài đối với các quan, tuy thị tăng sự hai chánh-phó, nhưng mà từ nay chẳng khác chi con chán trong một nhà v. v. Hôm nay trời làm im mát như thế này, ấy chẳng cũng bởi trời chứng giám tấm lòng trung-thành của các quan, cho nên được giữa mùa viêm nhiệt hạ thiên, mà bỗng hóa ra cảnh trọng xuân quang hòa noãn. Nay xin các quan cùng cụ ông lời, cùng nâng cốc rượu này, đồng thanh tụng hô Đại-Nam vạn-tuế, Bảo-hộ vạn-tuế, Hoàng-gia vạn vạn tuế!

Quan Tổng-đốc dứt lời, thì quan Thị-độc học-sĩ Nguyễn cung-Kính, tham-tá Thương-chánh, thay lời cho thì các quan đối hàm, mà đáp lại, đại ý nói rằng chúng tôi hôm nay mới được cùng quan chủ vinh hạnh vào tại Hành-cung bái mừng xong, lại nhờ các cụ lớn hạ cố đến, được dự cuộc vẻ vang này, thì cơ ấy kể sao cho xiết. Xin hầm cụ, hồi nãy, cụ có dạy rằng, từ rày các quan coi chúng tôi tuy là làm việc bái chánh-phó, mà cũng như con cháu trong một nhà, điều ấy.... quả thật lòng chúng tôi từ bao giờ đến giờ cũng vẫn giữ một niềm tôn quân thân thương, thấy chung như nhất, không hề dám coi sai. Từ rày về sau xin các quan có cần dùng đến chúng tôi điều chi, thì chúng tôi xin hết sức hết lòng; thế làm được đến đâu xin cố gắng, không dám nài công khó nhọc v. v.

Đoạn rồi các quan đưa người lại chuyện trò rất nên vui vẻ

Trong tiệc tiếc lấy giờ kể sao cho xiết nỗi vinh hoa phú quí, chỉ thấy ăn xét một màu, bài ngà làng bóng, nét son đỏ điểm; áo địa xanh rì, kim bội sáng quắc. Như thế thật đáng giá ngọc-đường kim-mã, thật nơm danh hàn uyển văn chương; rõ ràng một tòa Hàn-lâm sum vầy đông đúc vậy. Đáng mừng thay cho cái nền văn-hiến của nước nhà ta lưu truyền tự mấy ngàn năm nay, mà đến bây giờ lại càng thêm vững bền, thêm rực rỡ, lo gì sau này quốc-túy không bảo tồn, quốc-văn không hưng thịnh.

Tiệc sâm-banh đến ngót nửa giờ mới tan. Khi ấy ba quan lớn tỉnh còn trở chuyện ân cần từ giã bắt tay từng người một đợi cho các quan ra hết rồi, các ngài mới về dinh; sau lại các quan đi tới tạ ân các ngài tại trong các dinh một lần nữa rồi mới từ biệt.

Trong dinh quan lớn Bố có mở đại tiệc thết đãi các quan.

Ngày hôm mạng này thật là một ngày rất vinh diệu hiển dương trong lịch sử của các thầy kỳ thầy thông, trường tự cổ chí kim mới có lần này là một.

Phụng Đình. lại cáo

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội-Đồng-Ích:

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ông để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giầy-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những số gửi tiền cùng các hiên-lai lại để liện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận số sẽ có biên-lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên
P. Pon. E. CHATAIGNEAU.
Y. M. GRENÉS.

3094.

Mới xuất bản quyển
QUỐC-NGỮ VỠ LÒNG. *Sách này trẻ mới bắt đầu học hay dùng học giờ giảng điều dễ học, dễ hiểu nhẩm.*

Phần trên cùng là các vần và các dấu có trù-liệch có thi-dụ; những thí-dụ thuần trích ở trong các bài tập-đọc dưới lên, có ý cho trẻ khi đọc đến các bài ấy hiểu ngay được ý-nghĩa. — Đến các bài tập-đọc thì chia làm 2 phần: Phần thứ nhất là các bài văn vần, đặt câu 3 chữ, 5 chữ, 7 chữ, lời cốt đơn sơ, dễ hiểu, dễ nhớ, cũng đủ luân-lý, địa-dư, nam-sử, cách-trí, vệ-sinh, toán-pháp, văn văn, mỗi thứ một bài làm tắt, có ý cho con trẻ biết qua những điều sau này còn phải học kỹ càng hơn.

Phần thứ hai gồm những truyện luân-lý thực-hành, truyện vừa tầm con trẻ, đọc vừa vui vừa có ích.

— Sách cộng hai mươi trang, cách in rõ ràng, ngoài bìa có vẽ ba đứa bé —

Giá bán có 0$06. —

Càng mua nhiều giá càng hạ. — Bán tại nhà in KIM-ĐỨC-GIANG *số 83, phố hàng Bồ Hà-nội, và tại các hiệu sách.*

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi sở mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đăng-bộ ba chương mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Một thứ thực-phẩm có ích

Thực-phẩm có ích, chẳng gì bằng một thứ nước-mắm của Việt-Nam ta, nên HẢI-LỢI Công-ty chăng nài bỏ công khảo cứu các miền Bắt-kỳ để chế-tạo thêm những cách chế nước mắm, cho hợp với tỉnh-vào, tiện sử, hợp cách vệ-sinh, chế theo đúng điều lệ nước ngày 30 tháng chạp năm 1916 để nhận dân ta dùng được bổ-ích hơn.

Công-ty lại hiện nay đã lập-thành một đó. Xưởng chế-tạo lập tại Thái-hà (Bắc-đông).

Tổng-cục tại 72, phố Mới (Jean Dupuis) Hanoi, hiện đã có quan Chánh tòa Vệ-sinh khám nghiệm cẩn thận. Bán lẻ, bán buôn, đóng ngon, giá hạ, qui-khách nào chiếu-cố, tôi lấy làm vô-ý. Song lại có các hàng đặc-biệt đóng chai rất sạch sẽ ngon lành, hiện sự vận-động, lễ biếu tiện dụng, có lẽ lại tiện hơn các thứ lễ biếu khác, xin qui khách chiếu cố.

Người nào ở xa muốn đàng dẫn thứ gì, xin viết thư về Tổng-cục, chúng tôi sẵn lòng tiện đường gửi theo cách kiến-hảo giao ngân tế lễ.

Còn muối, mắm, mắm-tôm, và các hải-vị khác sau cũng sẽ có.

HẢI-LỢI Công-ty
Cẩn bạch

2092

PHÒNG - THĂM - BỆNH

của quan

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường thì độ nửa tháng lên-chầu bệt-kinh. Nguyên chuyên về người-khoa tại bệnh-viện Tenon, Pau, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Hà-nội.

Người khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai và bệnh hoa liễu, thuật châm-cứu và thôi miên.

— Chữa bằng —

KHÁM BỆNH : MỖI LẦN 2 đồng một lần
KIM KIẾT LÂM-CHỨNG : MỖI LẦN 1$ 00
Phòng thăm bệnh tại **HƯNG-KÝ-LÂM. M.** Giờ thăm bệnh 2$ 3$

HNA.

Hiệu Nam-Bảo đổi chủ

Tôi có lời bá cáo để các qui-khách và thân bằng cố hữu biết cho rằng: tôi đã nhượng lại hiệu Nam-Bảo bán đã nang bạc ở phố hàng Bạc, số 36, Hanoi, khi đi nhạc tôi lên là Bắng-thi-Trường, vì tôi đương lòng sự sẽ càng, cho nên không có phép đứng tên buôn bán nữa.

Các qui-khách có cần dùng hàng hóa gì, xin viết thư hay là thân đến bản-hiệu đã có quản lý nghiêm tiếp cũng như tôi. Xin các ngài chiếu-cố cho.

Các thân bằng cố hữu có cần bài riêng việc gì với tôi, xin viết thư hay là thân đến chơi với tôi ở tại phố hàng Bạc, số 36, Hanoi thì lấy làm đa tạ lắm.

Kính cáo.

NGUYỄN-HỮU-QUÝ.
40, Rue des Cuirs, 40, Hanoi.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 **MÃU-THỊNH** kính cáo.

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Manh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuộc xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nàng *Vân-cơ* hỏi rằng:

— Còn một kế gì?

Sư cụ *Trí-tu* nói:

— Chỉ còn một kế tiểu-thư nên quyết chí tu-hành. Nếu tiểu-thư cứ yên-phận ở đây trong 3 năm mà giữ được tuyết sạch giá trong thì hẳn gặp vương-phi sẽ thân-hành tới đây, có chán gặp nhau, lại được vui-vẻ như xưa vậy. Tiểu-thư ở đây, mỗi năm vương-phi sẽ cấp cho nhà chùa 500 lạng bạc, điều ấy hòm qua tôi đã nói để tiểu-thư nghe.

Nàng *Vân-cơ* nghe xong, thở dài một tiếng mà rằng:

— Có khó chi điều ấy! Nếu cô-mẫu tôi đã muốn cho ở chùa thì tôi xin cắt tóc đi tu, phòng còn có tiếc chi nữa!

Nói xong, liền đứng dậy vọa bộ tóc mây, đến trước giá gương, ngẫm-nghĩa hồi lâu, trong lòng nghĩ xiết bao chua-xót.

Nàng thở dài rồi nói:

— *Vệ Văn-cơ* ơi! không ngờ cái nhan-sắc xinh-đẹp tuyệt trần như thế này, mà kết-cục lại đến cái cảnh đi ở chùa! Ta dẫn cam chịu bọc-nỗi phụ-quân ta thuở xưa công gã thổ-bỉ là *Đỗ man định quốc* kia, nhưng ta thật chưa bề dám phụ *Hàng công-tử*.

Sư cụ *Trí-tu* nói:

— Tiểu-thư nghĩ lầm! Nếu tiểu-thư chỉ có lòng tuyển-ái *Hàng công-tử* thì có sao lại cùng *Đỗ-mon định-quốc* đẹp duyên loan-phượng, đành-hà lấy chữ trinh làm trọng, chứ nếu như bông hoa bay theo chiều gió thì chiếc thân phiêu-bạc kia, còn ra thế nào!

Nàng *Vân-cơ* nức-nở khóc mà đáp rằng:

— Cái đó là lỗi tại thân-mẫu tôi. Vì thân-mẫu tôi cưỡng-bách mà khiến tôi đến nỗi như thế! Thương xót thay cho thân-mẫu tôi, đương lúc thiên phương vạn kế, mà rút lại thì mưu gian có ngày bại-lộ, cũng không thoát khỏi lưới trời!

Nàng *Vân-cơ* vừa nói vừa lấy kéo cắt tóc. Đầu xanh có tội tình gì, một mớ tóc mây, đã đan-xét vì cái lưỡi dao oan-nghiệt. Nàng thương thân tài phận, liền ngẫm-nghĩ mà khóc òa lên.

Tiểu *Tam-chân* chạy vào nói với sư cụ *Trí-tu* rằng:

— Bạch lạy sư-cụ! Con đã chăm đèn đốt hương để làm lễ thế-phát cho *Vệ* tiểu-thư đó!

Sư cụ vội vàng đi lên trên Tam-bảo trước. Tiểu *Kính-viên* chạy vào trong phòng, lấy một bộ mũ áo nâu-sồng của nhà chùa đem ra cho nàng *Vân-cơ* mặc.

Khi nàng *Vân-cơ* cải-trang xong, tiểu *Tam-chân* và tiểu *Kính-viên* đều reo lên mà rằng:

— Quả là một vị sư cô ở thiền-cung mới giáng-hạ!

Bấy giờ trên Tam-bảo đã rung chuông đánh trống, tiểu *Tam chân* và tiểu *Kính-viên* đều mở kinh qui độc. Nàng *Vân-cơ* rón-rén đến làm lễ ở trước phật tiền.

Khi làm lễ xong, nàng sụp lạy sư cụ *Trí-tu* mà rằng:

— Bạch lạy tôn-sư! tôn sư đã độ cho tôi được xiển-thoát, tôi xin quyết một lòng tu-hành từ đây!

Sư cụ *Trí tu* đỡ nàng dậy mà bảo rằng:

— *Vệ* tiểu-thư ơi! Bần-đạo này xin đặt pháp-danh cho tiểu-thư là *Tam-tu*, nghĩa là đã ta thì ta cho trọn 3 kiếp: kiếp trước, kiếp này và kiếp sau. *Vệ* tiểu-thư ơi! tội-nghiệt cần tiểu-thư nặng lắm, tiểu-thư nên dốc lòng sám hối! Hai vị lang-quân ở nơi chín suối, nay đang sau mày mà cầm-tức tiểu-thư, lại còn bà thân-mẫu cũng *Từ* đi-nương nữa. Trăm điều ngang-ngửa, vì đâu nên nỗi nước này! Từ đây tiểu-thư nên đoạn-tuyệt trần-tâm, may ra cửa phật từ-bi, sau này cũng sẽ được siêu thăng tịnh-thổ. Đáng lẽ phải đợi hội tăng chứng, mới được làm lễ thế-phát, nhưng vì tiểu-thư là con một vị hiền-thước, cho nên đặc cách mà không theo lệ thường.

Nàng *Vân-cơ* chắp tay vâng mệnh mà tạ ơn sư cụ *Trí-tu*. Từ đó đốc một lòng ăn chay niệm phật. Nàng *Vân-cơ* vốn tính minh-mẫn, cho nên bao nhiêu kinh-kệ, chỉ đọc qua một lượt là đã thuộc lòng.

Nàng *Vân-cơ* dẫu ngày đêm tụng kinh niệm phật, nhưng hễm một nỗi lòng trần chưa dứt, đêm nào cũng giấc điệp mơ-màng.

Hoặc mộng thấy phụ-quân thuở xưa hoặc mộng thấy *Đỗ-man-đị-h-quốc*, hoặc có khi lại mộng thấy cùng *Hàng* công-tử chung gối loan-phòng.

Nào lúc thân-mẫu là *Lã-thị* đến kể lể những nỗi oan-tình, nào lúc thì *Từ* đi-nương đến đòi phải đền mạng. Đêm nào cũng tỉnh-thần mê-mẩn ngủ không yên giấc.

Nàng *Vân-cơ* lòng lại bỏi lòng rụt đau như cắt, bỗng sực nghĩ mà kêu to lên rằng:

— *Vân-cơ* ơi! nhà-ngươi chẳng những bạt thân, lại bạt bao nhiêu người, chẳng qua đều chỉ bởi cái mặt hoa đa phấn này! Bây giờ đã cắt tóc đi tu thì còn tiếc gì cái dung-nhan này mà không hủy bỏ đi, để khiến cho mối trần-tâm phải đoạn tuyệt!

Nàng *Vân-cơ* nghĩ vậy, mới lấy cầm một lưỡi dao cạo, xăm xăm đến trước gương, nghiến răng mà rạch mặt ra, máu chảy đầm-đìa ướt áo.

Tiểu *Tam-chân* ở ngoài bước vào, trông thấy như vậy, giật mình kinh sợ hai tay ôm chặt lấy nàng *Vân-cơ* rồi giằng lấy lưỡi dao mà ném đi chỗ khác.

Tiểu *Tam-chân* vừa ôm vừa kêu gọi đạo hữ đến cứu mà rằng:

— Đạo hữ ơi! mau mau đến đây!

Đạo hữ nghe tiếng, vội vàng chạy đến cứu, rồi lại thở dài mà than rằng:

— Sư-cụ vừa mới đi vắng, mà không biết sẽ sao *Vệ* tiểu thư lại làm như thế này? Tuyệt ơi! Đau-đớn khắp người, toàn những máu tươi vậy.

Đạo-hữ đi lấy tro rắc những chỗ máu rây ra đầy. Nàng *Vân-cơ* ngất người đi hồi lâu, bỗng lại tỉnh dậy, cũng không biết gì là đau đớn.

Nàng trông thấy tiểu *Tam-chân* đang ôm mình, mới thở dài một tiếng mà bảo rằng:

— Vì tôi lại để phiền lòng đến người! Tôi vì mối oan-nghiệt, đến nỗi thế này, cho nên tôi muốn hủy bỏ cái dung nhan này đi, để xin phật thệ từ đây sẽ quyết một lòng mà tu-hành vậy.

Nói xong, ngồi dậy thay áo, rồi ra làm lễ ở trước phật-tiền. Nàng vừa làm lễ lại vừa niệm-nữ khóc mà khấn rằng:

— Lạy phật! lạy tổ! Tiểu *Tam-tu* này không dám tham sắn phù-quí, chỉ xin quyết một lòng tu-hành để mong được chuộc lại những cái tội lỗi về xưa.

Từ đó nàng *Vân-cơ* chỉ chăm việc tụng kinh niệm phật, không còn nghĩ ngợi chi nữa. Nếu *Vệ-đông-nga* vương-phi không thì kể lo thì bao giờ cho nàng *Vân-cơ* biết sửa lỗi sửa mình.

(Còn nữa)

CẢM mới và cũ, HO
HO RAN NGỰC
trừ tuyệt nhọc bộc
Solution Pautauberge
uống hễ PHỔI và ngừa bịnh HO LAO
Giá mỗi chai bốn quan
Dr PAUTAUBERGE.

Bệnh hen
Dùng thuốc nước hay thuốc bột
Trị chứng hễ vì chứng khói.
ESPIC
21.25 một hộp. Bán tại tất cả các hàng Bác-chế và tại phố St Lazare, số 20, Paris
Nên đoạn chú ý J. ESPIC ở trên điều thuốc.

Hỏi bạn-hàng bản-quốc
nếu muốn giữ
cho sức khỏe được lành

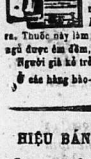
Nên hút thuốc lá quấn rồi và chưa quấn hiệu « CORONA » (hiệu riêng) vì thuốc ấy không làm rào cổ họng, cả người có tuổi hay là sức-khỏe yếu-ớt cũng có thể hút được.

Nên mua thuốc xì gà (cigares) (hiệu riêng) « EXCELSIOR » và « EL NINO » thứ xì-gà EL NINO đựng bằng hộp sắt.

Bán khắp cả mọi nơi
Quản lý ở Đông-pháp là hiệu
GUIONEAUD FRÈRES
BORDEAUX - HANOI - HAIPHONG
Bán lẻ: *Ở cửa hàng 69-71, phố hàng Khay (Rue Paul-Bert), Hanoi.*
Bán cắt: *Ở cửa hàng 28-30, phố hàng Gió (Bd Gia-long), Hanoi.*
Bán lẻ và bán buôn: *Ở cửa hàng 43, đường Paul-Bert, Haiphong.*

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG-GÂN

Ai mà làm lụng một nhọc thái quá, cả động nặng nề, buồn rầu nghĩ ngợi thì thường hay mắc phải bịnh thương gân; khi đã bị bịnh ai đêm không ngủ được, chẳng còn gì nguy-hiểm cho bằng là không ngủ được, mà nhất là ở các xứ nóng thì lại càng phải nghỉ ngơi. Nếu không thì mỗi buổi sáng dậy thấy trong mình một nhọc, không làm gì được.

Thuốc *Neurinase* là của một viên học-sinh cũ ở viện *Pasteur* thành Ba-lê tìm ra. Thuốc này làm cho gân cốt bình yên và ngủ được êm đềm, lại thêm bồi bổ.

Người già hễ trẻ uống đều được cả.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.
2053

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC
泰 LỢI-THÁI 利
110, Rue des Changeurs, 110
HANOI

Kính trình quí-khách các tỉnh được biết rằng: Bởi giá vàng cao hạ thất thường, vậy khi các ngài hỏi giá mà bản-hiệu đã trả lời, thì nên gửi ngay mandat giấy-thép về đặt trước độ 10 %, mà hễ hàng gửi đến nơi các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thế thì chúng tôi mới đỡ thiệt, mà giữ được giá bán phải chăng.
2065

PHONG-TÀI
HIỆU ANNAM ĐỒNG CHẤY
95 A3, phố Xe-điện (Rue des Pipes) Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong hội đấu-xảo riêng lần cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922.

Có catalogue riêng quí-khách muốn mua xin viết thơ lại hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

Bang thời, Những bịnh nhức là: XANH-XAO, ỐM-GẦY, ĐAU LƯNG mỗi gói cũng trị TIN-THẦN thì Thầy thuốc đều chữa bằng le
NUCLOCITHOL.
Thuốc nầy HIỆU LẮM, trừ bịnh đâm-mu mà lại trừ tiệt cốt định.
Thuốc NUCLOCITHOL làm sanh sáng MÁU-HUYẾT và chứng-cất GÂN-CỐT.
Thường người ta dùng nó khi đau mới giỏi đặng cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trên đây.
Cách uống: sớm hoàn mỗi ngày.
Thuốc bán tại tiệm ông GUILBAUD, Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS (France)
Tiệm tại Hanoi: Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

Distillerie du Nord
NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie
31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiện là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấy có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi han điều gì xin cứ viết thơ cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay.

Ông nói số 367
2073

Hiệu GIỤ-ÍCH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây để các mài đặt dấu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ gửi phải liền ngay.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những liền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Nhiều kiểu lạ!

Hiệu CHÂN-HƯNG nhà đồ ở phố hàng Bạc, số 80, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang nữ-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan rằng: Vàng bạc đúng cân đúng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các quí-khách nên lại hiệu ấy mà mua bán, không còn nghi ngại gì nữa.
2065

奇醫林桂張
HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bịnh lòi dom) làm nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện mong rồi thì lại-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta làm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề sau khó chữa.

Khi sưu chiêm bịnh này đã đang đau cắt cho nên người có bịnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dụng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bịnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn tự-bỏ rạng rót, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bịnh này xin mời đến:

M. TCHUONG-QUAY-LAN
36, Phố mới Cuivre — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 9 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các tỉnh sa đến xin báo tiếp.
Thư từ xin trả lời ngay.
2080

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÉS, 84, phố Tràng-tiền, Hanoi.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản quán
Giá mỗi quyển . . . 0$80
Tiền cước mỗi quyển . 0,12
Gửi ở mua, mua viết thư sẽ cho ông Bùi-xuân-Thành
Số 88, Rue du Coton, Hanoi.

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA
HIỆU
C. J. BONNET
LÀ TỐT HƠN CẢ
PACHOD Frères & Cie LYON
2055

Mũ bằng liège có ở đâu làm được không?

Chính ở hiệu HAI-CHINH, 76, Phố Cầu-Gỗ, Hanoi, hiện bây giờ đã làm được trước nhất.

HAI-CHINH
76, Rue du Pont en Bois, 76
HANOI
2043

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
HÃY DÙNG THUỐC
QUINOFORME
Khỏe mạnh, khỏe viên
Thứ tốt và các thuốc-tây Pháp bán đúng một theo thuốc này.
Gửi bán tại tất cả các nơi bào-chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 30-31, Rue Philippe de Girard — PARIS.

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả nước độ hơn một đồng một lọ.
2062

HOTEL LÊ-VIÊN
(HÀNG CƠM TÂY)
58, Amiral-Courbet (phố La-côm)
Ngang nhà Máy-nước, gần nhà Hát-tây. — HAIPHONG

Có các thức bánh ngọt, lúc nào cũng có các món ăn nóng và nguội.
Có các thức rượu mùi và rượu uống trước khi ăn cơm, có rượu vang thùng trắng và đỏ thật tốt, giá tính phải chăng.
Có phòng ăn riêng lịch-sự để tiếp quí-khách Annam và Trung-hoa.

GIÁ NHẤT ĐỊNH:

Một bữa ăn không rượu	1$00
Ăn cả tháng	30.00
Ăn nửa tháng	15.00

Bản-hiệu có nhận tiệc từ một trăm người ăn tại hiệu, hoặc đem đồ ăn nhà hay đem đi các tỉnh lân-cận. Các bữa ăn hàng ngày quí-khách muốn ăn tại nhà, bản-hiệu cũng xin đem lại, cũng tính mặt giá.

Có buồng cho thuê ngày và tháng, giường Hongkong, đèn điện, quạt-máy đủ cả, thật là vệ-sinh.

P. DIÊN, Chủ-nhân
2064

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Được nhiều quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao 3 quan nếu chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không bớt thời xin kiểu cái hình giọng vàng cả hộp xin gửi theo mẫu này:

Đồng hồ đeo tay chữa tối thấy tốt		giá trước	5$ 00	nay	4$ 00
— id	—	số tiền ly	— 8 00	—	6 00
— id	—	kim thép và kim vàng	— 4 50	—	3 50
— id	—	vuông thợ xinh	— 6 50	—	4 50

Bà các quý khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin tính tăng 1 cái kính giọng vàng đủ một vỏ 4 cái hộp kính mua mua và cả tiền cước gửi. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
65, Phố hàng Ngang, HANOI
2060

Các bệnh bỏng, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân... dùng thuốc
POUDRE SAINT ANDRÉ
Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.
Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.
Giá bán: 0$85
Ở Bắc-kỳ có gởi bán lại
Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa và hồ Hoàn kiếm trông sang

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bè, Hanoi
號八十四門衙廳行內河東

Chúng tôi kính-trình các quý khách hiết rằng nay chúng tôi mới có mang: 1° Một hộp đồ ngà rất tốt như là quí cần chạm rồng, vòng, điếu bát thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một hộp nhiều kính đủ có: thước mặt, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mài lá cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng cây, gọng học vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí vườn đến hỏi mà đeo những thứ kính này thì hợp pháp và sinh tiền lắm.

3° Một hộp đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ treoường, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chân-chim, vân vân.

4° Một hộp thuốc nổ, thuốc súng, lý-sô, bùa rẻ, bỉ vợ đi thấy quả này là bay mình cũng được về nhà bình, vân vân.

5° Một hộp đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Nếu thức hàng mới trong kỳ năm có tiếng này chúng tôi xin bán hạ giá, mong các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Kính cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bè, số nhà 28, Hanoi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)